

ELŐFIZETÉSI ÁRA: FŐSZERKESZTŐ: DR. BISCHITZ BÉLA
 EGÉSZ ÉVRE 16.— K | PÉL ÉVRE 8.— K SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.
 NEGYED ÉVRE 4.— K TELEFON 108—00.
 MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP. ERSCHEINT JEDEN SONNTAG. HIRDETÉSEK mm. SZÁMÍTÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT.

Gazdasági nehézségek.

Írta: *Andreics János*, ny. min. tanácsos.

A politikai hírek a napilapokban évtizedek óta nem változnak. A világháború előtt, a háború alatt a belpolitika ugyanaz maradt, nincs kizárva, hogy a háború után is ugyanaz fog maradni. Mi évtizedek óta azért mindig a következő laphíreket olvassuk: A kormányválság körül: A miniszterelnök távozik. Az új miniszterelnök. Hiteles nyilatkozatok a helyzetről. Ki jön? Kombinációk stb., máskor ismét más föliratok alatt kapjuk a régi betegségeket. Egyszer Tisza Kálmán és emberei dolgoztak, máskor Széll Kálmán és társai, azután Bánffy, Fejérváry, Tisza István, Khuen-Héderváry, Lukács László stb.

Minden egyes ur saját módja szerint akarta az országot boldogítani, mindegyiknek bizonyos ideái voltak és ha ezen tervek tényleg sikerültek volna, akkor hazánk ma igen magas fokon állana minden tekintetben. Minden kormányra kitaláltak egy formulát, amely szerint a kormány megbukott. Ez azonban csak látszólagos ok volt, az igazi mélyebb okok mindenkor a gazdasági nehézségek voltak. Egyszer a kiegyezés, máskor a különbank, ismét máskor az ipar, a kereskedelem, a külön vámterület, kereskedelmi szerződések stb., 1867 óta a mai napig a lényeges bukási okok mindenkor fentiek voltak.

Mostan azonban a helyzet még sokkal komplikáltabb, mert nemcsak Ausztriával, mint testvérállammal kell számolni, hanem szövetségesekkel is: Németországgal, Bulgáriával, Törökországgal is. A követelések minden oldalról olyan nagyok, hogy a legegészségesebb, legokosabb, legerősebb miniszterelnöki tehetség is hamar elfárad. Az összes mai lapok körülbelül azt mondják: „Az eddig már közzölt indokokhoz ma egy újabb is csatlakozik: eszerint a kormányválság oka nemcsak Eszterházy megrendült egészségi állapota lenne, hanem az is, hogy a miniszterelnök nem tudott megfelelni a gazdasági kérdésekben Ausztria messzemenő követeléseinek.” A régi formula tehát a legújabb bukás körül is mutatkozik, a gazdasági nehézségek ez alkalommal is előtérbe lépnek.

Nem szabad azonban azt hinni, hogy a kormány bukások csak nálunk vannak.

Ausztriában is vannak ugyanezen oknál fogva kormánybukások.

Ha t. i. Magyarország győz, akkor a magyar kormány helyén marad. Ha Ausztria győz, akkor az ausztriai kormány marad és a miénk bukik. Többnyire azonban a mi kormányaink bukának.

Szükséges volna tehát a legmesszebbmenő eltkünités, a sok surlódási pontot redukálni kell.

Két édestestvér is addig-addig veszekszik, míg kénytelenek egymással dolgozni, a függetlenítés mindig segít a bajon.

A függetlenítés után is az édestestvérek testvérek maradnak, egymást szeretik és támogatják. Mi Ausztria-Magyarország vagyunk, vagyis kettős „monarchia”, nem vagyunk szövetséges állam, sem szerződéses állam Ausztriával. Mi tehát kell, hogy jó testvérek legyünk, akarva, vagy nem akarva.

Szerény nézetem szerint azonban igaz, jó testvérek csak úgy lehetünk, ha függetlenek leszünk. Ha függetlenek leszünk, nem fogunk olyan sokat veszekedni, nem fog annyit kormányt, vagy ott megbukni.

Amit előrebocsátott állításomban mondtam, azt már számtalan szaktudós állította. Felesleges ismétlésekbe bocsátkozni. Én, mint szakember, csak a bányászati és kohászati kérdéseket szeretném érinteni, amelyek bizonyítják, hogy kénytelenek vagyunk a külfölddel a jó gazdasági viszonyt ápolni, még pedig elsősorban Ausztriával. A helyzet helyes megítélése mindenkor az ország importjától függ.

Ha az utolsó békés évet vesszük alapul, t. i. az 1913-iki üzemevet, akkor hazánkra importálva lett:

Arany	609 kgr.	Horgany	88.385 kgr.
Ezüst	28.700	Nikkel	1.724
Réz	72.306	Kén	117.385
Ólom	77.548	Szén	48 6 millió mm
Antimon	448	Vas	?
Higany	502		

Ha mindezen bányászati produktumokból a szemet kiemeljük, akkor a következő tényt konstatáljuk:

Az 1913. évi szénfogyasztás volt 152 millió métermázsza, saját termelésünk volt 103 millió métermázsza, tehát importálva lett a fogyasztás $\frac{1}{3}$ -része. Ez egy igen szomorú tény, ezt legjobban mutatja a világháború. E napokban az angol kormány feje, Lloyd George a parlamentben azt mondta: A szén a mi legnagyobb ellenségünk, egyúttal leghatalmasabb barátunk is. Ez egy szent tény, mert ha Németországnak nem volna szene, soha Angliának ellensége nem lehetne, viszont, ha Angliának nem volna szene, soha a világháborúra nem gondolt volna. A szén körül forog a világháború.

A mi kormányaunk igyekezzen szén dolgában a teljes függetlenséget elérni, tehát annyit kell belföldön termelni, amennyi tényleg kell. Azt el lehet érni, ha egyrészt a mostani bányák többet termelnek, ha új szénbányákat nyitunk és ha a földgázt nagyobb mennyiségben kihasználjuk. A vasra és egyes fémekre ugyanaz áll, a mostani bányákat és kohókat jobban kell fejleszteni, egész új bányákat és kohókat kell létesíteni. Csak így módon lehetne a teljes független-

séget létrehozni. Akkor nem fájhatnák nekünk olyan ujsághírek, mint a maiak: „A német-szénbehozatal... igéreteiben“, vagy pedig: „Nálunk is behozzák a 20 százalék szénadót“ stb. Ami nagyban a bánya- és kohóterményekre áll, ugyanazt lehet kevés kivétellel a többi gazdasági cikkekről is állítani. Törődjünk valamivel kevesebbet kormánybuktatással, pártpolitikával, de minél többet és nagyobb mértékben gazdasági életünkkel. Azt hiszem, senki sem bántaná a mindenkori kormányt, ha a leghelyesebb gazdasági politikával az országban egy bizonyos jólétet teremtené. A mindenkori jólét adja a biztos békét is. Gazdasági működésünket kell revideálni, átszervezni, akkor minden irányban jó dolgunk lesz.

Az „Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület“ élénkebb működése.

A volt kormány alatt az egyesület működése ismeretlen okok miatt teljesen stagnált. Ez év július 3-ika óta azonban tevékenység észlelhető. A javaslatok egymásután tárgyalva lesznek és úgy látszik, eredménnyel, mert az egyesület egymásután a javaslatokat magáévá teszi és rögtön intézkedik. Hat hét alatt a következő javaslatok kerültek elintézés alá:

- A magyar bányatörvény.
- A Magyar Földtani Társulat közreműködése.
- A szabad egyesülési jog.
- A társláda.

Az állami bánya- és kohóaltisztek nyugdíjigénye.
Az állami bányászati és kohászati tisztviselők fizetésrendezése.

Az állami bányászati és kohászati nyugdíjas tisztviselők, özvegyek és árvák helyzete a világháborúban.

A bányászati és kohászati állások szakszerűnti besorolása.

A magyarországi széntelepek hőfokának meghatározása.

Az országos munkás- és altiszti egyesületek életbe léptetése.

A munkások, altisztek és tisztviselők kinttartatása a világháborúban szerzett érdemei után.

Az összes fenti javaslatokat *Andreics János* dolgozta ki.

Műszaki államtitkári állás szervezése.

A bánya- és kohómérnökök cseréje a frontról.

Választójogi mozgalom.

A kolonizálások sürgőssége.

A viziutak kérdése.

A munkateljesítés statisztikája.

A napszámos-kérdés.

Ezeket a javaslatokat *Cséti Róbert* nyújtotta be.

HAZAI HIREK.

Kinevezés. A király *Tavi Károly* m. kir. bányatanácsos, főfémjelzőhivatali igazgatót főbányatanácsossá nevezte ki; *Csiba Ignác* m. kir. bányatanácsosnak a zalatnai főbányahivatal főnökének pedig a főbányatanácsosi címet és jelleget adományozta.

Hősi halál. Megrendítően szomorú hírt kaptunk. *Gerber* volt bányai igazgató negyedik fia, *Frigyes*, az olasz harctéren fejlődés következtében hősi halált halt.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület választmánya augusztus 7-én tartott rendes ülésén elhatározta, hogy a tisztújító közgyűlést október 21-én fogja megtartani.

Halálozás. Nagyvárad *Stepán Miksa* nyug. főbányatanácsos életének 77. évében Oravicabányán elhunyt.

A Magyar Bank új téglyágyára. A Magyar Bank és Kereskedelmi r.-t. a vidéki téglyágyarak körében is terjeszkedik. Legutóbb megszerezte a Lichtnecker-féle Első Bajmoki téglyágyarat. A vételár 310 000 korona volt.

A Helvey-gyár harmincéves. A háború miatt a legnagyobb csöndben élte meg fennállásának harmincéves évfordulóját *Helvey Tivadar* dr. vegyészeti gyára. A cég mostani főnöke 1887-ben vette át a gyárat és céltudatos vezetéssel, tudással és szorgalommal teremtette meg a mostani nagy ipartelepét.

Az 1902. évi ötvenkoronás bankjegyek bevonása. A pénzügyminiszter 1917. évi július 28-án 94.415. szám alatt rendeletet adott ki, amely szerint az Osztrák-magyar bank most forgalomban lévő 1902. évi január hó 2-áról keltezett 50 koronás bankjegyeket behívja és bevonja. A bankjegyek az Osztrák magyar bank fő- és fiókintézeteinél 1919. évi július 31-éig szolgáltathatók be fizeteskép vagy átváltás végett, úgy hogy a bankjegyek bevonásának végső határideje 1919. július 31. Ettől az időponttól kezdve a behívott bankjegyeket az Osztrák magyar bank fő- és fiókintézetei már csak átváltás végett fogadják el. 1925. évi július hó 31. után az Osztrák-magyar bank többé nem köteles (az alapszabály 89. cikke) az 1902. évi január hó 2-áról keltezett 50 koronás bankjegyeket beváltani vagy átcserelni.

Magyarhoni ércbánya r.-t. cég alatt 1 millió korona alaptőkével új bányaiipari vállalat létesült (Dorottya utca 6. sz.). A vállalat tárgya: bányák és kohóművek, esetleg bánya- és kohó részvények megszerzése, bányák és kohóművek művelése, a bányászattal kapcsolatos iparágak üzése, valamint általában a bányászat és kohászat körébe tartozó ügyletek kötése.

Tranzakció a gépiparban. A Zágrábi Horvát Agrár-bank megszerezte a Horvát Gépgyár r.-t. részvénytöbbségét. Emiatt a vállalat rendkívüli közgyűlést hívott össze.

Közvetlen forgalom Magyarország és Németország között. Abból az alkalomból, hogy a német szállítási adó augusztus 1-én életbe lépett, az államvasutak igazgatósága a következő rendeletet bocsátotta ki:

Folyó évi augusztus 1-től a németországi vasutakon a polgári áruforgalom után hét százalékos szállítási adó fog beszerezni. Az adóösszeg megállapítása a német vasutak által a közvetlen kötelelői díjtáblekbe beszámított részdíjtétel után történik. E célból a berlini kir. vasutagazgatóság által egy díjtábla adatott ki, mely az adóösszegnek a leg-
rövidebb német vonalon való megállapítását lehetővé teszi. Azonkívül minden egyes nemzetközi kötelelői árudíjzabáshoz egy függelék fog megjelenni, mely a szállítási adó kiszámítására vonatkozó határozmányokat tartalmazza. A szállítási adó további intézkedésig mindkét forgalmi irányban kizárólag a német állomások fogják felszámítani.

A Magyar Bank szlavóniai gyárvállalata. Ismeretes, hogy a Magyar Bank- és Kereskedelmi r.-t. Szlavóniában egész csomó új gyárvállalat felépítését tervezi és az eddigi tervek szerint a szlavóniai Theresienfeld környékén, amely a Szlavóniai mezőgazdasági ipar r.-t. kezelésében lévő Jankovich-féle földbirtoktérhez tartozik, szeszgyárat, bőrgyárat és cukorgyárat fog üzembe helyezni. Ugy látszik, hogy mindezeket egy nagyszabású fakéreghánosoló gyár alapítása fogja megelőzni és ezt az új vállalatot a Magyar Bank Barcon építteti fel. E célra a Magyar Bank- és Kereskedelmi r.-t. a Széchenyi gróftól egy nagy gyártelket vásárolt, közvetlenül a Dráva mentén. A telekvásárlásra vonatkozó tárgyalások most folynak és hír szerint azok eredménnyel fognak végződni.

Új robbantószer. A belügyminiszter június 16-án 69712 V/a. 1917. sz. a. engedélyt adott a Zurányban működő Magyar robbanóanyaggyár r.-t.-nak a kloratit H. nevű új biztonsági robbantószer gyártására és forgalombahozatalára. Az új robbantószer 79% káliumkloráttól, 8% ól., 8% mono- és 3% folyós mononitronaftalintól áll s könnyen robban, de az ez évi június 5-én Pozsonyban foganatosított szakértői vizsgálat eredménye szerint említett összetételében lövésre egymagában nem használható és így a lőporagydáruság alá tartozó robbantószerek közé nem sorozható, miéért is úgy a zurányi gyár, mint a Dynamit Nobel r.-t. pozsonyi gyártelepén való gyártására, forgalombahozatalára és vasuti szállítására a szükséges biztonsági rendszabályok betartása és bizonyos feltételek mellett az engedélyt megadta. A kloratit H. alkotórészei közül a klórsavas káliumot a robbantószer gyártására szolgáló épületektől teljesen elkülönítve, föld-sáncsal körülvett, vagy tűzbiztos anyagból épült raktárban kell tartani, melyben más anyagot nem szabad tartani és mely a keverő és csomagoló épületektől legalább 100 m. nyire legyen. A robbantószer keverése és szárítása, valamint a töltények készítése csakis a zurányi és pozsonyi robbantószer-ipartelepek dinamitgyártó üzemhelyiségeiben és a dinamit előállítására megszabott szabályok pontos betartása mellett történhetik. A keverőhelyiségekben és a szítóhelyiségekben egyenként egyszerre legföljebb 500 kg. klórsavas káliumot szabad tartani; a kész robbantószert ugyanolyan óvatossági rendszabályok mellett szabad csak raktározni, mint a dinamitot. A kloratit H. robbantószert csak papírfin papíroktöltvényekben, megfelelően csomagolva, legföljebb 1—25 kg.-onként szabad csomagolni, de robbantóanyagcsomagot belesomagolni tilos és a csomag tartalmát pontosan föl kell tüntetni. Az új robbantószer szállítására a kereskedelmiügyi miniszter június 11-én 51318/III. H. 1917. sz. a. kiadott utasítása rendelkezik és megszabja, hogy a robbantószer vasuti szállításakor mind szállítási szabályok irányadók.

A Kőolajipari Minisztérium r.-t. igazgatósága megállapította az 1916—17. évi üzletév mérlegét és elhatározta, hogy gyár és bányatelepeinek rendes és rendkívüli árcsökkenése fejében megfelelő leírásokat eszközöl, a biztosítási és nyugdíjalapot megfelelően javadalmasza és a lefolyt üzletévben háborús játékonysági célokra adományozott 500.000 koronán felül ez utóbbi célra további 500.000 koronát fordít. Az ezután fennmaradó 2.591.074 korona 82 fillér tiszta nyereségből részvényenként 50 korona osztalék kifizetését fogja a közgyűlésnek javasolni. A társulati üzemek további fejlesztése céljából, főleg avégből, hogy bányaiüzemét az eddigi működési helyén kívül eső területekre is kiterjessze, a 8.800.000 koronányi részvénytőkének 11 millió kor.-ra való felemelését fogják a közgyűlésnek javasolni.

Fizetési eszköz a monarchia és Németország között. Az osztrák, valamint a magyar kormányoknak a német kormánnyal történt megállapodásához képest, a németeknek Ausztriában vagy Magyarországon történő bevásárlásai (pp. úgy, mint az osztrákoknak vagy magyaroknak Németországban történő vásárlásai) ezentúl okvetlenül márkákban egyenlítendőek ki. Ez a szabályozás a már megkötött ügyletekre is vonatkozik. Kivételt képeznek: 1. az olyan áruk, melyek értéke már kiegyenlített nyert, 2. az olyan ügyletek, melyek fizetési feltételeire nézve hivatalos részről a kölcsönös megállapodás már megtörtént. Ez a szabályozás nemcsak a hadiszükséglet, hanem a polgári szükséglet ügyleteire vonatkozik.

Cégjegyzési hírek. Hunnia Magyar Robbant szer r.-t. Philipp Ervin igazgatósági tagját és a legutóbb tartott rendes közgyűlés által elhatározott alapszabály-módosításait bejegyeztette.

Mérlegek. A Magyar-Horvát Aszfalt r.-t. évi közgyűlését június 31-én tartotta meg. A közgyűlés elé terjesztett 1916. évi mérleg a következő: Vagyoni: gyárépület és felszerelés 291.025,73 kor., anyagtárolás 27.080,80 kor. adósság 1.776.765,69 kor. készpénz 1537,79 kor., biztosíték-adósság 264.016 kor. átmenő tételek 145.679,47 kor. veszteség 1914-ben 195.947,11 kor. 1915-ben 163.830,41 kor. 1916-ban 7331,54 kor., összes veszteség 367.109,03 kor. összesen 2.873.214,54 kor. — *Teljes:* részvénytőke 500.000 kor., értékesítési alap 155.990,36 kor., burkolat-főntartó tartalék 64.825,13 kor., hitelezők 1.888.383,03 kor., biztosíték-hitelezők 264.016 kor., összesen 2.873.214,54 kor. — A közgyűlés az igazgatóság javaslatára hozzájárult ahhoz, hogy a riasztás alapitőkeje 500.000 kor.-ról 100.000 kor.-ra bélyegeztették le és újabb 100 drb. egyenként 400 kor.-ról szóló készpénzben befizetendő részvény kibocsátása útján újból 500.000 kor.-ra emeltessék fel. A Magyar Gráfit és Bányá r.-t. (Pozsony) 1917 július 31-én lezárt mérlege 650.000 kor. alapitőke mellett 40.002 kor. veszteséggel zárul az 1916. éviől áthozott 13.713 kor. veszteséggel együtt. A mérlegben a lejáró 731.700 (a legutóbb közlített 1916. évi mérlegben 650.000 kor.-val, a nyersgráfit 1000 (2500) kor.-val van felvéve. A 344 (35.582) kor. kintlévőséggel szemben a tartozások megegyeznek 36.836 (26) kor. A bécsi vállalat bányái (Paradnár és Rónapatak) vannal. A Magyar Rézhengerművek r. üzletét *Chudovir Gusztáv társaság* 1917 június 30-án lezárt mérlege a tiszta nyereség 512.196 (az előző évben 408.577) kor. amiből 48 kor. = 12% osztalékot fizetnek, szembe a tavalyi 40 kor. = 10% kal. A *Maschinen- und Waggonfabriks A.-G. Simmering* 916/17 üzletévére 1.508.600 (1.685,5) kor. tiszta nyereséget ki. Az idei osztalék 20 kor. = 10%, a tavalyi 10% a múlt évben.

A központi hatalmak nyersolajszükséglete. Németország, Ausztria és Magyarország megbízottjai e hó 3-án Bécsben tárgyalásokat folytattak a galíciai és romániai olajkészletek elosztásának módjait tárgyában. Ez alkalommal elhatározták, hogy a 3 állam szén és nyersolajszükségletének kérdését közösen fogják megvitatni.

A Varannó melletti Mária-hányát, mely évek óta nem volt üzemben, megszerezte a Frankfurter Beer, Sonderheimer & Co. cég, amely már megkezdte a bányászást, sőt kohó építéséhez is hozzáfogott. A német vállalkozó e Varannó környékén nagyobb szabású kutatási munkálatokat fog kezdeni.

A német iparvállalatok szénfogyasztásának korlátozása. Az iparvállalatok szénfogyasztásának csökkentésére vonatkozólag véglegesen úgy határoztak, hogy augusztus 15-ikétől kezdve a kokszegetőknek százalékkal kevesebbet szabad termelniük, mint idei június-júliusi átlaguk volt, a vasolvasztóknak pedig kokszfogyasztásukat 10 százalékkal kell korlátozniuk. Ami az acélműveket illeti, erre vonatkozóan úgy határoztak, hogy október 15-ikétől kezdve csak annyi szénkészletet raktározhatnak fel, ami legföljebb tizenkét munka napra elegendő. A vesztfáliai, a rajnai és felsősziléziai — tehát a szénvidékek közelében levő — ipartelepek csak hat munkanapra való készletet tarthatnak.

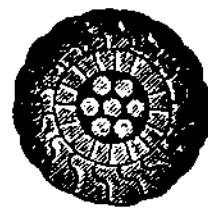
FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz. — TELEFON: — 60-11, 60-12, 60-13, 60-14.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösréz huzalok, okonítvezetékek, ♦♦♦♦♦♦♦♦ szerelvények stb. ♦♦♦♦♦♦♦♦

✂ **DEUTSCHER BERICHT.** ✂ **INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.**

Draeger-Heft Nr. 59/60. Mai—Juni 1917. Periodische Mitteilungen des Draegerwerkes in Lübeck. — Die neueste Ausgabe der Zeitschrift berichtet über eine schlauchlose Taucherrüstung für Wassertiefen bis zu 40 Meter, über Mittel und Wege zur Behebung der Taucherkrankheit und über Taucherarbeiten mit schlauchlosen Draeger-Tauchergeräten. — Die Zeitschrift kann durch den Buchhandel bezogen werden.

Phönix A.-G. für Braunkohlenverwertung zu Berlin. Der Geschäftsbericht für 1916/17. erwähnt die mannigfachen Betriebserschwerungen sowie die Steigerung der Gesteuungskosten. Trotz der Betriebsschwierigkeiten konnten jedoch Kohlenförderung und Briketproduktion erhöht werden. Der Betriebsgewinn stellte sich auf 1.64 (i. V. 1.45) Mill. M. Nach Abschreibungen in Höhe von 670,724 (607,881) M. ergibt sich ein Reingewinn von 494,980 (396,928) M. aus welchem, wie bereits mitgeteilt, u. a. 5 (4) % Dividende auf das eingezahlte Aktienkapital von 7.75 Mill. M. zur Verteilung gelangen und 56,671 (50,571 M) vorgetragen werden sollen. In der Bilanz erscheinen die Kohlenfelder mit 4.05 Mill. M. Materialbestände sind von 254,740 M. auf 396,349 M. gestiegen. Das Abgeltungskonto Kettwiss erscheint noch mit 3.6 Mill. M. (4 Mill.), Debitoren einschliesslich Bankguthaben mit 554,874 (550,062) M. Effekten mit 2.2 (1.16) Mill. M. An Verpflichtungen werden ausgewiesen 148,409 (176,115) M. Restkaufgeldverbindlichkeiten, später zu tilgende Verbindlichkeiten betr. Kettwiss mit 819,569 M. (1.1 Mill. M.) und 226,812 (158,956) M. Bankschulden und diverse Gläubiger.

Rheinisch-Westfälisches Kohlsyndikat Der Jahresbericht für 1916 ist diesmal wesentlich knapper gehalten als früher; er beschränkt sich hinsichtlich des Geschäftsverlaufs auf textliche Auslassungen. Er teilt mit, dass es gelungen sein, die Kohlenförderung gegenüber 1915 erheblich zu steigern und sie Schritt halten zu lassen mit den sich fortgesetzt mehrenden Anforderungen der bis zur äussersten Leistungsfähigkeit angespannten Industrie. Daneben erfolgte eine starke Vermehrung der Koksherstellung und der damit verbundenen Gewinnung von Nebenerzeugnissen. Der neue Syndikatsvertrag ab 1. April 1917 auf fünf Jahre umlässt sämtliche in Förderung stehenden Zechen des niederrheinisch-westfälischen Steinkohlenbezirks einschliesslich der staatlichen Steinkohlenbergwerke in Westfalen. Bei den Erneuerungsverhandlungen haben auch verschiedene andere Fragen eine seit langem angestrebte Regelung gefunden, so insbesondere die Frage einer einheitlichen Zusammenfassung des Kohlenhandels. Im Zusammenhange mit dieser Regelung sind mit Wirkung ab 1. April 1917 auch für die bisher noch freien Gebiete Kohlenhandelsgesellschaften gegründet worden, deren Zahl sich damit auf 15 erhöht. Die allgemeinen Unkosten des Syndikats betragen im Berichtsjahre M 4 253 915 (M. 3,553,378), denen in der Gewinn- und Verlustrechnung der gleiche Einnahme-Betrag gegenüber gestellt ist. Die Kohlen-, Koks-, Brikett- und Pechläger der Syndikats waren Ende 1916 nach der Vermögensrechnung weiter auf M. 404.254 (i. V. M. 2,320.502, vor zwei Jahren M. 10,140.594) zurückgegangen. Die laufenden Verpflichtungen haben sich weiter von M. 142.54 auf M. 185.17 Mill. erhöht und auf der anderen Seite sind die Ausstände von M. 110.34 auf M. 126.03 Mill. gestiegen. Die Beteiligungen stehen mit M. 12.99 (12.09) Mill. zu Buch, Effekten (vermutlich Kriegsanleihe) mit M. 48.77 (20.83) Mill.

Aus der Kali-Industrie. Nach dem Bericht der Kaliwerke Ummendorf-Eilsleben A.-G. in Berlin, deren Aktien sich im Besitz des Bundes der Landwirte befinden, sei die erfreuliche Zunahme des Kaliverbrauchs im letzten Jahre gegenüber dem Tiefstande von 1915 insbesondere der lebhaften, das ganze Jahr über andauernden Nachfrage der deutschen

Landwirtschaft zuzuschreiben, die allein 86 pCt. betrug. Wenn auch die eingetretene Erhöhung der Kalipreise um 5 Pfg. für das Kilo reines Kali noch immer nicht den Wünschen und Bedürfnissen der Kaliindustrie genüge, so schliesse sie doch ohne Zweifel eine gewisse Besserung der Verhältnisse in sich. Bei dem Bergwerk der Gewerkschaft Wefensleben wurde Anfang April v. J. der Betrieb wieder aufgenommen; dazu kam ein starker Versand von Steinsalz. Im Verlaufe des Krieges hat sich ein vermehrter Bedarf an Steinsalz herausgestellt, weil die besetzten feindlichen Gebiete, ferner Skandinavien, Holland und auch unsere Verbündeten, die teilweise ihr Salz früher anderweitig bezogen hatten, auf die Belieferung durch Deutschland sich angewiesen sahen. Da infolgedessen die Nachfrage das Angebot überstieg, zogen die in Friedenszeiten wenig lohnenden Preise an, was die Gewerkschaft Belsdorf ist eine vorläufige Beteiligungsziffer von 1.0042 Tausendstell gewährt worden. Von den Ende 1915 noch vorhandenen 5200 Stammaktien sind inzwischen weitere 240 zur Umwandlung in Vorzugsaktien angemeldet worden. Über das Ergebnis der Gesellschaft wurde bereits kürzlich berichtet. — Das zweite Quartal 1917 brachte den Gewerkschaften Neustassfurt und Neustassfurt II. bei einem Absatz von 60.286 t (im I. Quartal 44.357 t) Salzen ohne Berücksichtigung der Abschreibungen einen Gewinn von M. 1,420.914 (M. 1,270,957). Es wird ein Überschuss von M. 1,554 990 verzeichnet, wozu noch Mark 1,769.150 Bestand aus dem vorhergehenden Vierteljahr hinzutreten. Nach Abzug der Ausbeute vom 15. Juni 1917 mit Mark 785.200 und von M. 17.950 nachträglich gezahlter Ausbeute bleibt ein Bestand von M. 2,520.990. Die Summe des Geldbestandes, der Debitoren und des Wertes der zum Verkauf fertigen Waren beträgt M. 3,616.667, der Bestand an Wertpapieren M. 2,152.781. Demgegenüber betragen die Kreditoren M. 1,080,795 und die Darlehensschuld M. 1,234 250

Deutsche Erdölförderung. Nach „Ruthengänger“ sollen in der Feldmark Schwarzebach gelegenen „Finkenhütte“ bei ca. 90 Meter Tiefe Petroleumader vorkommen, nach diesen wird die Deutsche Erdöl-A.-G. bohren. — Auch im Lauenburgischen Landgebiet sollen Bohrungen gestossen werden. Eine Hamburger Firma hat Verträge in Mölln, Büchen, Rieseberg und Fitzen abgeschlossen. — Die Ölgesellschaft „Glückauf“, Neustadt III in Wietze, wird zwei weitere Bohrungen abteufen.

Schulz & Co.
 OKL. MERNOK
GYARKÉMÉNYEK-KAZÁNBÉFALÁZÁSOK
 BUDAPEST VII. ARÉNA UT. 80. SZÁM. TELEFON 1111.
 SCHULZ
 GÖZTEGLAGYÁRAK. R.T.